

Aleksander Miszański
Radny Miasta Krakowa

Kraków, 09.11.2016 r.

Szanowny Pan
Prof. Jacek Majchrowski
Prezydent Miasta Krakowa

Interpelacja

Szanowny Panie Prezydencie,

Zwracam się do Pana ponownie w sprawie planów zabudowy Fortu „Luneta Warszawska”. Jest to element systemu fortyfikacji Twierdzy Kraków znajdujący się przy skrzyżowaniu ul. Kamiennej i al. 29 Listopada w Krakowie. Jest jednym z najcenniejszych i najlepiej zachowanych zabytków pierwszego etapu budowy Twierdzy Kraków, który powstawał w latach 1850–1856. Obecny właściciel fortu zamierza obudować fort z dwóch stron dwoma budynkami mieszkalno-usługowymi i jednym biurowym. Planowana inwestycja oznacza w praktyce destrukcję przeciwstoku fortu, drogi krytej i tzw. glacis, które stanowią dobrze zachowaną integralną część zabytkowego fortu redutowego. Tak agresywnie wprowadzone nowe kubatury zaburzają historyczny układ dzieła obronnego. Fort zostanie zupełnie pozbawiony przestrzeni. Dotąd wyłaniający się z fosi wał artyleryjski od północy i wschodu zostanie zdominowany (przytłoczony wizualnie) przez bloki mieszkalne. Kontekst przestrzenny dzieła obronnego stanie się zupełnie nieczytelny.

Ponadto plany inwestora pociągają za sobą degradację jednego z niewielu obszarów zielonych zachowanych na tym obszarze Dzielnicy Kraków Stare Miasto – mowa tu o splantowaniu wałów fortecznych, które są integralną częścią zabytku oraz o wycince stu czterdziestu drzew w samym centrum miasta. Na terenie fortu Luneta Warszawska rozwinął się w ostatnich dziesięcioleciach unikalny ekosystem z licznymi gatunkami ptaków. Mapa Roślinności Rzeczywistej Miasta Krakowa opracowana przez Wydział Kształtowania Środowiska UMK ocenia walory przyrodnicze tych terenów na cztery w pięciostopniowej skali.

Planowana inwestycja powiększy także chaos komunikacyjny na tym obszarze. Ul. Rogatka oraz ul. Mariana Langiewicza są połączone z al. 29 Listopada wąską drogą dojazdową. Na obszarze tym znajdują się już cztery wielokondygnacyjne bloki – sto osiemdziesiąt mieszkań – oraz ścisła zabudowa jedno- i wielorodzinna. Plany inwestora spowodują paraliż komunikacyjny na istniejącej drodze dojazdowej, a także przyczynią się do zwiększenia ruchu na już bardzo zatłoczonej al. 29 Listopada.

Okoliczni mieszkańcy zgłaszają liczne protesty i następujące obawy: dewastacja niemal całej zieleni wzdłuż ul. Rogatka, problemy komunikacyjne wynikłe wskutek znacznego zwiększenia liczby mieszkańców na tym obszarze, problemy komunikacyjne związane z dostępem dla służb ratunkowych (karetki, straż pożarna), ograniczenie ogólnodostępnego terenu zielonego do wąskiego pasa trawnika pomiędzy fortem a projektowanymi blokami, brak przewietrzania osiedla, zastąpienie zabytkowego fortu przez nowe budynki.

Aleksander
Miszański

Warto także pamiętać, że fort „Luneta Warszawska” to miejsce martyrologii. W latach 1940–1950 pełnił on rolę więzienia, najpierw gestapo, a po wojnie Urzędu Bezpieczeństwa. Ściany jednej z cel do dzisiaj pokryte są napisami i rysunkami więźniów – są to imiona, nazwiska i daty, ale także pseudonimy i zaszyfrowane informacje, hasła, monogramy. Ich treść nie pozostawia złudzeń. Więźniowie (żołnierze Armii Krajowej i Narodowych Sił Zbrojnych) czekali w tym pomieszczeniu na śmierć. W latach 1945–1948 w forcie mogło zginąć nawet pięćset osób. Już w 2007 roku mówiło się o utworzeniu w celach muzeum, którego opiekunem miało zostać Muzeum Armii Krajowej. Zgłaszano także konieczność przekopania wałów fortowych, które mogły służyć jako grzebowisko. Instytut Pamięci Narodowej podjął śledztwo w sprawie mordów dokonanych na terenie fortu. Niestety do dnia dzisiejszego karcer nie podlega żadnej ochronie muzealnej, nie jest też udostępniony do zwiedzania.

Teren ten jest objęty miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego obszaru „Żabiniec–Południe” uchwalonym przez Radę Miasta Krakowa (Uchwała nr LII/688/12 z dnia 11 lipca 2012 r.), który jako swój cel podaje m.in. „ochronę obiektów zabytkowych przy realizacji nowego zagospodarowania i zabudowy terenów oraz ochronę fortu „Luneta Warszawska” i jego otoczenia oraz innych walorów zabytkowych i kulturowych” (rozdział I, § 3.). Rozdział II § 8 dokumentu stanowi, iż „utrzymanie bądź przebudowa, rozbudowa, nadbudowa istniejącej oraz realizacja nowej zabudowy i zainwestowania [...] nie mogą naruszać [...] wymagań dotyczących ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego, ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej, sposobu zagospodarowania obszaru”. Paragraf 10 tego samego rozdziału nakazuje „maksymalną ochronę drzewostanu stanowiącego zieleń forteczną towarzyszącą Fortowi „Luneta Warszawska” w zakresie niekolidującym z ustaleniami w Rozdziale III” oraz „maksymalną ochronę, utrzymanie i uzupełnianie istniejących drzew przy podejmowaniu działań inwestycyjnych”. W zakresie ochrony fortu plan dopuszcza „przekształcenie umocnień ziemnych z zachowaniem lub przywróceniem ich historycznych profili, utrzymanie walorów przestrzennych i estetycznych założenia Fortu, [...] odtwarzanie założeń kompozycyjnych z elementami fortyfikacji ziemnych”, dodaje też, iż „działania adaptacyjne [obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków lub do gminnej ewidencji zabytków] nie mogą zacierać pierwotnego wyglądu i charakteru obiektów”. Paragraf 30 uchwały jest w całości poświęcony otoczeniu fortu. Wyznacza on teren zieleni fortecznej (ZF). Plan nakazuje na tym terenie „prowadzenie działań zmierzających do uczytelnienia i odtworzenia pierwotnego charakteru fortu [...], w tym elementów kubaturowych jak i ziemnych wraz z otaczającą zielenią; zachowanie i pielęgnację fragmentów drzewostanu stanowiącego pozostałości dawnej kompozycji zieleni fortecznej”, zaznacza, iż „zamierzenia inwestycyjne [...] powodujące przekształcenia fortu i jego otoczenia muszą być prowadzone w sposób, który zachowa jego najcenniejsze wartości, w szczególności autentyzm”, dopuszcza „przekształcenia umocnień ziemnych przy zachowaniu wymogu częściowej rekonstrukcji pierwotnej formy umocnień, tj. fosy i wałów z poprzecznicami w wale głównym”, a także „wzniesienie nowych budynków o funkcji mieszkaniowej, usługowej i/lub zamieszkania zbiorowego pod warunkiem zachowania historycznych profili umocnień ziemnych oraz z utrzymaniem otwarcia widokowego od al. 29 Listopada na fort”.

Wojewódzka Rada Ochrony Zabytków w dniu 10 października br. negatywnie zaopiniowała projekt inwestora. Podstawowe zastrzeżenia WROZ dotyczyły wielkości zabudowy na przedpolu (od strony ul. Rogatka) – zarówno jej wysokości przekraczającej nie tylko gabaryt fortu, ale również skalę zabudowy blokowej na północ od tej ulicy, jak też zbyt dużej ingerencji w istniejącą na przeciwstoku fosy i na północ od niej zieleń wysoką.

Działka 91/1, czyli wał fortu, na którym mają stanąć bloki, jest wpisany do rejestru zabytków jako część "Układu urbanistycznego Kleparza", A-648, 1984-01-25; stanowi on integralną część założenia fortecznego; fort do wałów artyleryjskich włącznie posiada jeszcze indywidualny wpis z roku 2007.

Zabudowa zabytkowych wałów Lunety będzie groźnym precedensem, który niewątpliwie uruchomi dążenia innych inwestorów fortecznych do takich samych degradacyjnych działań.

Zwracam się do Pana z prośbą o podjęcie wszelkich możliwych działań dążących do wstrzymania ww. inwestycji lub znaczącej zmiany jej zakresu. Proszę także o informację dlaczego w MPZP dla obszaru Żabiniec – Południe dopuszczono tak daleko idącą możliwość zabudowy terenu Fortu.

Z góry dziękuję za pozytywne rozpatrzenie mojej prośby.

Z poważaniem
Aleksander Miszański

Aleksander
Miszański